

Branden i Elimkapellet V Harg 12 april 1946

Hans Gunnar Jonasson

1943-1946

Brand med ett tragiskt slut i Västra Harg 1946. Många har undrat över historien om det lilla vita marmorkorset på Västra Hargs kyrkogård.

Här berättar brodern Sven Erik Johansson om händelsen.

Man kan ju fråga sig vad en fyraåring kan komma ihåg. Dock var ju detta för mig personligt en katastrof att mista en kär lillebror och detta har satt sig djupt i mitt minne. Jag minns inte alls något från tiden efter branden. Jag blev ju då omhändertagen av vänliga människor under det halvår som pappa låg på sjukhus och mamma vistades hos sina systrar efter en svår förlossning samt efterföljande graviditetspsykos. Jag börjar med mina minnesbilder och fortsätter sedan med utförligare historieskrivning.

Minnesbilderna

Gunnar och jag brukade vara nere i kyrksalen och leka. Åkte trehjuling etc. Så ock denna dag.

Jag märkte att det rök från rummet intill salen och gick in dit och såg lågor som pilar slå ut på båda sidor om kakelugnen. Jag ropade på pappa som inte hörde mig, Jag rusade upp för trappan till övervåningen (och lämnade alla dörrar öppna). När jag kom upp låg pappa på knä vid en säng med bibeln framför sig. Jag ropade "det ryker därnere". När vi skulle springa ner hade elden tagit fart så det gick inte att gå ner för trappan. Pappa tog mig i famnen och gick ut i köket. Lutade sig ut och släppte ned mig på gården och hoppade efter. Han slog in fönstret till rummet nere (för att komma åt telefonen?) och brändes svårt i ansikte och på armar. Under tiden hade grannar kommit och försökte resa stege till sovrummet på baksidan. Men pappa ropade "pojken är därnere". Han försökte nog ta sig in via dörr in till salen. Det verkar som jag därefter sprang och gömde mig i den närbelägna jordkällaren. Minns att när jag återfanns, en polis hukade sig ned och tittade mig i ögonen och frågade "du har väl inte lekt med tändstickor". Jag skakade på huvudet.

Nästa minnesbild är när jag tillsammans med pappa var hos familjen Karlsson i Humplyckan, tvärs över skogen. Pappa låg då på en soffa med blödande händer över ett emaljerat handfat.

Historien runt branden

Man hittade Gunnar under ett mangelbord i lilla salen på bottenvåningen. Pappa sa ofta att han förvånades över att jag sprang ifrån Gunnar. Jag

brukade vaka över honom som en hök.

En tröst för dem var att Gunnar tidigare på dagen sagt till pappa "Idag ska jag flytta till Jesus". Pappas svar var "Vad säger du pojke?".

En följd av förlusten var att sedermera när barnaskaran vuxit till åtta, man "räknade bort" Gunnar och sa att vi var sju barn. Antagligen var det smärtsamt att behöva berätta om branden.

Det var ett hårt slag för mina föräldrar att mista Gunnar. Till alla andra prövningar som att mamma var "sjuklig" som det stod i tidningsnotisen om branden. Hon hade, som vi hade sagt idag, drabbats att graviditetspsykos efter att min bror Bengt fötts (vägde 6 kg).

Det spekulerades i hur branden hade uppkommit. Pappa har inom familjen hävdat att det var hemhjälpen vi hade som hade orsakat det. Han säger att hon var förbjuden att sköta eldningen. Om hemhjälpen var hos oss vid branden vet jag inte. Det har sagts att hon var i tvättstugan på baksidan av kapellet. Jag vet inte.

Jag har i vuxen ålder hört en bekant till mina föräldrar säga att "Jonasson kunde inte elda".

Grundproblemet var säkert en dålig kakelugn. Idag kontrolleras eldstäder rigoröst. Då kanske inte.

Efter branden var vår familj ställd på "bar backe". Själva huset var försäkrat men troligen inte vårt lösöre. Därför startades en riksinsamling inom pingströrelsen för vår räkning. Det infördes ett upprop i tidningen "Evangelii Härold", initierat från Sionförsamlingen i Linköping, med uppmaning att bistå oss för att återupprätta hemmet.

Jag vet inte hur mycket vi fick, men vi fick ett nytt hem och flyttade till Karlskrona.

Men det är en annan historia.